

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	39650 Агрономія
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	201 Агрономія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	39650
Назва ОП	Агрономія
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	201 Агрономія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Захарченко Еліна Анатоліївна, Ковалевська Катерина Андріївна, Щетина Сергій Васильович (керівник)
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Дати візиту до ЗВО	26.10.2021 р. – 28.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/molbac/201/vidomosti.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/molbac/201/programma.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Акредитація освітньої програми «Агрономія» першого освітнього рівня вищої освіти (бакалавр) проводилась у віддаленому (дистанційному) режимі відповідно до погодженої програми. Члени експертної групи проаналізували відомості про самооцінювання ОП, зробили запит на додаткові документи та отримали їх. Цілі ОП, спрямовані на регіональні особливості, сформовані з урахуванням статистики ринку праці та відповідають місії ЗВО. Аналіз ПРН засвідчує, що вони відповідають вимогам 5 рівня НРК. Форми і методи навчання за ОП сприяють досягненню цілей і ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. Система інформування включає розміщення силабусів і робочих навчальних програм дисциплін на сайті ЗВО, а також дублювання інформації на платформі Moodle і роз'яснення викладачами на початку вивчення дисциплін. В МНАУ ОП «Агрономія» побудована на загальновідомих положеннях та сучасного розвитку галузі агрономії. ОП орієнтована на актуальні виклики, у контексті яких можлива подальша професійна кар'єра. Загалом ОП відповідає суті критеріїв, а виявлені слабкі сторони не є суттєвими, вони легко усуваються за короткий термін часу.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ЕГ відмічає наступне: цілі ОП, спрямовані на регіональні особливості, відповідають місії та стратегії розвитку ЗВО. Позитивним є залучення очільників підприємств регіону до процедур перегляду та оновлення ОП. Створення Освітнього кластеру «Інтеграція освіти, науки та виробництва» та Науково-навчально-виробничий консорціуму «Південний». Обсяг ОП та її вибіркової складової відповідають вимогам ЗУ «Про вищу освіту». Зміст ОП є структурованим, відповідає спеціальності 201 Агрономія; порушень логіки послідовності викладання дисциплін не виявлено. Практична підготовка забезпечується власною базою практичного навчання та наявності договорів про співпрацю з провідними господарствами. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідає заявленим цілям. В ЗВО забезпечено відкритий доступ до ОП через добре структурований офіційний сайт МНАУ та інші інформаційні ресурси (Facebook, Instagram, YouTube). В правилах прийому враховуються особливості ОП. Організації Всеукраїнської олімпіади МНАУ для професійної орієнтації випускників, Днів відкритих дверей, Учнівських зльотів «Лідери Миколаївщини». У ЗВО розроблена процедура визнання результатів навчання та пакет нормативних документів щодо визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальній освіті. Запроваджене дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних, інформаційних і матеріально-технічних ресурсів. МНАУ тісно співпрацює з органами студентського самоврядування, Науково-творчим товариством молодих науковців МНАУ та роботодавцями. Отримання сертифікату ДП «Укрметртестстандарт», який засвідчує, що система управління якістю МНАУ відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) національного стандарту.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Використовувати інформацію та досвід аналогічних іноземних ОП для впровадження цілей, ПРН та ОК, який може бути отриманий під час академічної мобільності, підвищення кваліфікацій та стажувань викладачів. Урізноманітнити склад залучених до рецензування ОП роботодавців з урахуванням наявних партнерських зв'язків. Рекомендовано продовжити вдосконалення ОП щодо структури ОК (не розділяти їх на цикли, а чітко вказати ОК і ВК). Бажано, щоб кількість ПРН на ОК становила 2-3, а також не давати курсові роботи на першому курсі навчання, та випусковому семестрі. ОК занадто багато – бажано зробити меншу кількість дисциплін, і виділити більшу кількість кредитів на них. Також в робочих програмах дисциплін давати посилення на власні наукові праці. Вибіркові дисципліни представлені за блоками - доцільним є зробити більш розширений наскрізний список вибіркового дисциплін, розділивши його на професійний і загально університетський каталог. Збільшити тривалість виробничої практики. Раціональніше було об'єднати деякі гуртки і заохотити студентів проводити комплексні роботи. Привести у логічну відповідність усі положення, які регламентують формування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечивши вдосконалення існуючої процедури вибору дисциплін здобувачами освіти першого року навчання ОР «Молодший бакалавр», зокрема враховуючи необхідність їх початкової соціалізації у ЗВО. Активізувати пошук та участь в міжнародних програмах академічної мобільності здобувачів, які передбачають освітню складову. Рекомендується проводити більш конкретизоване анонімне опитування здобувачів по курсах та спеціальностях, з оцінкою викладачів курсу задля більш обґрунтованого оцінювання ситуації. В анкеті здобувачів додати поля з відкритою відповіддю, для конкретизації пропозицій та аргументування відповіді та зробити анкетування online. Покращити роботу автоматизованої системи управління закладом. На шляху до інтернаціоналізації рекомендується більше уваги приділити перекладу ресурсів сайту МНАУ, нормативних освітянських документів на англійську мову.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма (ОП) є частиною реалізації в Університеті комплексу безперервної освіти, єдиної системи підготовки за спеціальністю 201 «Агрономія». Місія університету полягає в підготовці висококваліфікованих фахівців, які володіють конкурентними фундаментальними і прикладними знаннями, здатні їх застосовувати та примножувати через самонавчання, що відображено в Стратегії розвитку МНАУ на 2016–2025 р., розглянуто та ухвалено вченою радою Університету, протокол №4 від 29.03.2016 р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/home/kr20162023.pdf>). Що відповідає цілям ОП (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp_agro_poch_2019.pdf), формує у здобувачів вищої освіти знання, уміння та навички для застосування в професійній діяльності у сфері агрономії, спрямовані на вирішення завдань з організації і технології виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання, вони мають чітке формулювання та спрямовані на підготовку фахівців у галузі агрономії, рівень знань яких відповідає вимогам сучасного виробництва, та формують конкурентоспроможного фахівця на ринку праці. На зустрічі з керівництвом ЗВО, ректор МНАУ Шебанін В. С. зазначив, що головною метою ЗВО є підготовка висококваліфікованих спеціалістів з ґрунтовними теоретичними знаннями, які вони зможуть використати на практиці. Що в повній мірі реалізує навчання за цією ОП. Для цього проводяться лекційні та практичні заняття науковцями та фахівцями виробництва, виїзні заняття в умовах виробництва, навчальні практики (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/prov-zannyat-nauk.pdf>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Внесення змін до ОП в МНАУ здійснюється з урахуванням потреб зацікавлених стейкхолдерів. З цією метою в університеті проводяться зустрічі з стейкхолдерами (на яких обговорюється освітньо-професійна програма) опитування та анкетування, пропозиції органів студентського самоврядування, ради Науково-творчого товариства молодих науковців МНАУ, ради роботодавців. Так, у ОП за 2021 р. була внесена пропозиція здобувачів вищої освіти, щодо введення до навчального плану дисципліни «Хімія (неорганічна та аналітична, органічна)» (зацікавленість здобувачів полягає в посиленні знань з хімії, для подальшого вивчення та розуміння таких ОК, як «Агрохімія» та ін. Це було підтверджено на зустрічі зі здобувачами та студентським самоврядуванням, задокументовано в протоколі (https://drive.google.com/drive/folders/1jWYlhDXMx_aq70aHRzVJ6DnNjNEOMSmD). Потенційні роботодавці (Вожегова Р.А., Іванова Н.В., Федюк В.І.) здійснювали рецензування ОП у 2019 та 2021 р. які доступні на сайті ЗВО, на думку ЕГ залучення постійних рецензентів не надає змоги повною мірою урахувати позиції роботодавців. Також вносять свої пропозиції щодо поліпшення ОП на радах роботодавців. Було враховано пропозиції, щодо збільшення кількості занять з навчальних дисциплін в умовах виробництва (Дудченко В. В., директор Інституту рису НААНУ; Вожегова Р. В., директор ІЗЗ НААНУ; Дробітько В. М., директор ФГ «Аркадія» Братського району Миколаївської області), а також введення до ОП навчальної практики «Введення до майбутньої професії: ознайомча практика та аналіз агрономічної діяльності господарств» (Вожегова Р. В., директор ІЗЗ НААНУ) (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/rada-robot/protocol-8.pdf>), та внесені до ОП 2021 р. Академічною спільнотою було запропоновано навчальну практику «Введення до майбутньої професії» доповнити вивченням агрономічних дисциплін, а також об'єднати освітні компоненти «Фізіологія рослин» та «Сільськогосподарська мікробіологія» в одну з подальшою зміною внутрішнього наповнення робочої програми дисципліни. Ці пропозиції було розглянуто на вченій раді факультету агротехнологій (протокол № 7 <https://drive.google.com/drive/folders/1oFpgc-m5cVdM76CZfMem-13PBLNuhVp3>) та враховано під час формування ОП 2021 р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі та програмні результати навчання у повній мірі відповідають тенденціям розвитку спеціальності та попиту фахівців з агрономії, що було підтверджено рецензіями роботодавців (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/recenziya-vozhogova-r_2019.pdf), та на зустрічі з цією фокус групою потреба на ринку праці саме в молодших бакалаврах. Також багатьма фокус групами було зазначено що молодший бакалавр на базі ЗВО є чудовим підґрунтям для подальшого навчання за більш високими освітніми рівнями. Для поєднання освіти, науки та виробництва, за ініціативи ректора МНАУ Шебаніна В. С., створено Освітній кластер «Інтеграція освіти, науки та виробництва» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and->

local-documents/266.pdf) та Науково-навчально-виробничий консорціуму «Південний» (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/nndr/polozh-consorcium.pdf), що є позитивною практикою залучення зацікавлених сторін та для врахування тенденцій розвитку ринку праці та регіону. Функціонування ОП відповідає місії, функції та стратегії діяльності МОН України, стратегії розвитку Миколаївської області до 2027 р. <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/strategiya-rozvytku-mykolayivskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku> стратегічна ціль 1 (стратегічні цілі 1 (п. 1.1) та 4 (п. 4.3), завдання МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/home/prg20162023.pdf>. З інформації наданої гарантом ОП, при формулюванні цілей та визначенні програмних результатів члени робочої групи проводили консультації з Уманським національним університетом садівництва. Зокрема, до ОП «Агрономія» 2019 р. додано ЗК1 «Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні». Також було використано методичні рекомендації «Розроблення освітніх програм» (Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.)(<https://docs.google.com/document/d/1HFwrcw8i9HiR9nVdxizoKleN8ir1Qd3f/edit> пункт 7).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

СВО початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» не розроблено. Аналіз ПРН за ОП засвідчує, що вони відповідають вимогам 5 рівня Національної рамки кваліфікацій. Так, підтверджено ПРН 4-10, дескрипторам НРК «Знання», у контексті спеціалізованих емпіричних та теоретичних знань. Дескриптор «Уміння» реалізується з досягненням ПРН 10-15, у контексті практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання задач у сфері агрономії. Дескриптор «Комунікація» реалізується з досягненням ПРН 1, ПРН 3, ПРН 16, у контексті взаємодії з колегами, керівниками та клієнтами. Дескриптор «Автономія та відповідальність» відповідають ПРН 2, ПРН 11, ПРН 15, планування, аналізу, контролю та оцінювання власної роботи та роботи інших.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Позитивним є залучення очільників підприємств регіону до процедур перегляду та оновлення ОП. Та створення Освітнього кластеру «Інтеграція освіти, науки та виробництва» та Науково-навчально-виробничий консорціуму «Південний».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

До рецензування ОП роботодавцями були залучені ті самі представники у 2019 та 2021р. Рекомендації: Урізноманітнити склад залучених до рецензування ОП роботодавців з урахуванням наявних партнерських зв'язків.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі ОП, сформовані з урахуванням статистики ринку праці та загалом відповідають місії та стратегії розвитку ЗВО. Позитивним є залучення очільників підприємств регіону до процедур перегляду та оновлення ОП. Та створення Освітнього кластеру «Інтеграція освіти, науки та виробництва» та Науково-навчально-виробничий консорціуму «Південний». Аналіз ПРН за ОП засвідчує, що вони відповідають вимогам 5 рівня Національної рамки кваліфікацій, оскільки СВО для молодшого бакалавра наразі відсутній. Таким чином, освітня програма 201 «Агрономія» відповідає вимогам Критерію 1, а слабкі сторони не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Єврейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 120 кредитів ЄКТС, що відповідає п. 3 статті 5 ЗУ «Про вищу освіту». Стандарт вищої освіти початкового рівня (короткого циклу) спеціальності 201 «Агрономія» відсутній. Вибіркова складова ОП становить 32 кредитів ЄКТС, що складає 26,6 % від загального обсягу, тобто відповідає п. 15 статті 62 ЗУ «Про вищу освіту». Детальна інформація щодо ОП представлена на сайті факультету агротехнологій https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp_agro_poch_2019.pdf.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП являється структурованою і містить всі необхідні позиції та визначення (загальна інформація, мета, опис, перелік компетентностей та ПРН, перелік ОК тощо). В ОП зазначені стейкхолдери, надали відгуки та рецензії на програму <http://surl.li/angpj> та представлено їх участь у розгляді ОП, яка проводилась на засіданнях Вченої ради, студентського самоврядування, Ради роботодавців, що підтверджено відповідними документами (https://drive.google.com/drive/folders/1jWYlhDXMx_aq70aHRzVJ6DnNjNEOMSmD). Структурно-логічна схема побудована ступенево за семестрами, де ОК логічно поступово накладаються одні на інші, але було б бажано на зображеній схемі додати існуючі міждисциплінарні зв'язки, для кращої візуалізації користувачами ОП. Згідно матриці відповідності ОК, дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Усі ПРН, що передбачені ОП, забезпечуються обов'язковою складовою програми, що затверджена 2021 р. на відміну 2019 р. де ПРН 8 забезпечуються за рахунок ВК <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>. Експертна група зазначає, що наявна велика кількість ПРН (6-10) на ОК, за потреби ОК повинні забезпечувати 2-3 ПРН, як виняток 4 ПРН. Але, враховуючи те, що теми циклу ОК охоплюють значне коло питань, такий розподіл може бути розцінений як винятковий з рекомендацією виділити окремі змістовні модулі в навчальні дисципліни ОП з кількістю ПРН 2-3. Таким чином, гарант, та викладачі на зустрічах з ними, змогли обґрунтувати більшість із виявлених на перший погляд неузгодженостей. Тому ЕГ відмічає професійний та неформальний підхід до формування матриць, а окремі їх недоліки вважає недоліками оформлення, що не є критичним зауваженням.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Проведений аналіз ОП, навчального плану, робочих програм ОК та силабусів дозволив дійти до висновку, що зміст ОП повністю відповідає предметній області спеціальності 201 «Агрономія», в основному він складається з професійно-орієнтованих дисциплін. ОП спрямована на підготовку фахівців із агрономії, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з рентабельного і екологічно безпечного вирощування сільськогосподарських культур, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов з використанням теорій та методів біології та аграрних наук. Аналіз на відповідність предметній області спеціальності свідчить, що перелік ОК і ВК ОП дозволяє здобувачеві вищої освіти набути загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та досягти ПРН. З урахуванням наведеного, сумарний обсяг обов'язкових компонентів становить 88 кредитів ЄКТС, що становить 73,3 % від загального обсягу ОП. Частина вибірових компонентів становить 32 кредити ЄКТС, що становить 26,7 % від загального обсягу ОП. Це відповідає нормативу при підготовці здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Вибіркова складова ОП становить 32 кредити ЄКТС, що складає 26,7 % від загального обсягу, таким чином загальний обсяг ВК відповідає п. 15 статті 62 ЗУ «Про вищу освіту». Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про організацію освітнього процесу <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>; Положенням про порядок реалізації права на вибір дисциплін <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/271.pdf> у МНАУ. Каталог вибірових дисциплін для ОП знаходиться у відкритому доступі на сторінках сайту ЗВО https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/katalog_201.pdf. Інформування здобувачів щодо права вибору навчальних дисциплін, порядку та періоду обрання здійснюється на перших зборах першого року навчання. В подальшому – щорічно на, кураторських годинах, при індивідуальному спілкуванні з гарантом ОП, представниками деканату та випускових кафедр. Організація презентації навчальних дисциплін НПП кафедр та індивідуальне консультування здобувачів щодо обрання навчальних дисциплін відбувається: квітень-червень (стосовно дисциплін I семестру наступного навчального року), жовтень-грудень (стосовно дисциплін II семестру поточного навчального року). Опис навчальної дисципліни, мета та завдання вивчення навчальної дисципліни, календарно-тематичний план, літературні джерела,

політика виставлення балів та вимоги викладача зазначені у розроблених силабусах (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>). Здобувач обирає дисципліни, перелік яких вказує у власноруч підписаній заяві. Якщо здобувач без поважної причини не обрав своєчасно навчальні дисципліни, не скористався правом на вибір навчальних дисциплін, він приєднується до груп, які мають місця з огляду на фактичний контингент. На зустрічі з адміністративним персоналом довели до відома ЕГ, що на даний час триває робота щодо вдосконалення і доповнення каталогів вибіркових дисциплін, у тому числі загально-університетськими компонентами. Оскільки обсяг ОП становить лише 120 кредитів ЄКТС, тобто ОП розрахована лише на 2 роки, ЕГ звернула увагу, що здобувачі мають право вибору вже на першому курсі. Процедура вибору дисциплін здобувачами освіти першого року навчання була описана керівником навчального відділу на зустрічі та підтверджена студентами ОП https://drive.google.com/drive/folders/129DMoZcBuzhLrmE_zGYYNw2TworAsj1L, https://drive.google.com/drive/folders/1KdnjCasVTWyuWfvKJq_SLsG-JTrlmreMo, які навели факти належного їх інформування про вибіркові компоненти через організацію зустрічей як з гарантом ОП, так і з викладачами та за допомогою сайту ЗВО.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів регламентована Положенням про проведення практик студентів у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/098.pdf>, Положення про проведення практик та стажування студентів МНАУ закордоном <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/099.pdf>, шляхом проведення виїзних занять, навчальних та виробничих практик в умовах виробництва, в тому числі на базах філій кафедр. Інститути МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/structure/institutes/>, Науковий парк «Агроперспектива» <https://np.mnau.edu.ua/ua/>, Навчально-науково - практичний центр <https://www.mnau.edu.ua/structure/nnpc-mnau/>, ґрунтово-агрохімічна лабораторія, які технологічно пов'язані з процесом підготовки фахівців сільського господарства, в т.ч. і молодших бакалаврів. ОП та НП передбачають обов'язкову практичну підготовку здобувачів, яка становить 8,0 кредитів ЄКТС, зокрема 6 кредитів навчальної практики та 2 виробничої, що складає 240 годин (11,3% від загальної кількості аудиторних годин). Практична підготовка здобувачів є інтегрованою в увесь процес підготовки за ОП де практичний і освітній компонент тісно пов'язані між собою, що дозволяє набути компетентностей та набути ПРН передбачених ОП, необхідних для професійної діяльності. У результаті проведених зустрічей встановлено, що процедура проходження практики забезпечена методичними рекомендаціями є зрозумілою для здобувачів та роботодавців. Результати спілкування зі здобувачами вищої освіти, роботодавцями та академічним персоналом на зустрічах засвідчили, що ОП дозволяє набути необхідні для фахівця з агрономії компетентності. Проте, роботодавці вважають, що практичну підготовку треба збільшити. Аналіз матриць відповідності компетентностей та ПРН відповідним компонентам ОП засвідчив, що практичною підготовкою охоплені усі необхідні фахові компетентності та ПРН. На зустрічі здобувачі запевнили ЕГ, що вони задоволені організацією практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Так, здобуття мовних компетентностей та здібностей, забезпечується під час вивчення «Іноземної та Української мови за професійним спрямуванням». Під час вивчення ОК «Інформаційні технології» формуються такі навички як креативне мислення, управління інформацією, емоційний інтелект, презентаційні навички. З наведених прикладів формування soft skills у здобувачів освіти нормативними компонентами, наданих академічним персоналом та групою забезпечення на зустрічах з ними, набуття здобувачами освіти соціальних навичок забезпечує застосування групової форми організації навчальних практик, що формує таку soft skill, як робота в команді. Крім того, усі ОК ОП забезпечують набуття здобувачами таких навичок, як самомотивація: можливість впливати на результати свого навчання через вибір навчальної дисципліни; робота в команді: робота в мікрогрупах під час проведення занять, формування індивідуальної відповідальності в умовах командної роботи; здатність працювати під тиском та керуванням часом – чітке слідування розкладу занять, графіку консультацій та ін. формує у здобувачів навички ефективно керувати своїм часом, розставляти пріоритети серед завдань. Згідно з результатами анкетування здобувачів <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/#1633772987556-3b809032-d1fo>, ОП достатньо сприяє формуванню у них соціальних навичок.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

У зв'язку з відсутністю професійного стандарту група розробників ОП орієнтувалась на вимоги Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» (наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327 із змінами відповідно до наказу Мінекономрозвитку України № 923 від 16.08.2012), Постанову КМУ від 23 листопада 2011 року № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікації». Проте, досвід вітчизняних і іноземних подібних програм не враховано.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Організація освітнього процесу в МНАУ базується на встановленні навчального навантаження здобувача, необхідного для досягнення ПРН, та обліковується у кредитах ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС – 30 годин. Загальний бюджет навчального часу складає 120 кредитів ЄКТС (3600 годин), з яких обсяг аудиторних становить 2120 годин (58,8%), а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1480 години (41,2%). Аудиторне навантаження дисциплін, повинно бути не меншим, ніж 1/3 від загального освітнього навантаження, визначеного для цих дисциплін. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується навчальним планом і повинен становити не більше, ніж 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. При цьому щотижневе аудиторне навантаження здобувачів не перевищує 30 год. Відповідно зміст робіт, занять з кожної дисципліни визначається робочими програмами, силабусами, методичними рекомендаціями <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>. Порушення цих обмежень не виявлено. Зміст роботи студента за конкретною дисципліною визначається, методичними матеріалами, завданнями. У результаті опитування /фокус-групи/ виявлено, що всі опитані студенти відмітили, що вони задоволені співвідношенням аудиторних/самостійних годин за ОК. Під час спілкування експертної комісії зі студентами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення компетентностей і ПРН, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти на ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Інформацію щодо критерію викладено в повній відповідності зі звітом про самооцінювання. Обсяг ОП та її вибіркової складової відповідають вимогам ЗУ «Про вищу освіту». Зміст ОП є структурованим, відповідає спеціальності 201 Агрономія; порушень логіки послідовності викладання дисциплін не виявлено. Практична підготовка забезпечується власною базою практичного навчання та наявністю договорів про співпрацю з провідними господарствами. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідає заявленим цілям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендовано продовжити вдосконалення ОП щодо структури ОК (не розділяти їх на цикли, а чітко вказати ОК і ВК) та формування індивідуальної освітньої траєкторії, з урахуванням сучасних досягнень виробництва, пропозицій роботодавців (стейкхолдерів) та аналізування подібних програм в закордонних університетах. Зменшити кількість ПРН на ОК до 2-3, а також не давати курсові роботи на першому курсі навчання, та випусковому семестрі. Перелік ОК занадто великий – бажано зробити меншу кількість дисциплін, і виділити більшу кількість кредитів на них. Вибіркові дисципліни представлені за блоками - доцільним є зробити більш розширений наскрізний список вибірових дисциплін, розділивши його на професійний і загально університетський каталог. Структура ОП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії у обов'язі, передбаченому законодавством, але процедура вибору дисциплін здобувачами освіти першого року навчання здійснюється у дуже короткі терміни у перші дні навчання. Тривалість виробничої практики (2 тижні) на думку роботодавців варто збільшити до 1 місяця. Тому, привести у логічну відповідність усі положення, які регламентують формування індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечивши вдосконалення існуючої процедури вибору дисциплін здобувачами освіти першого року навчання ОР «Молодший бакалавр», зокрема враховуючи необхідність їх початкової соціалізації у ЗВО. Наприклад, змістивши усі вибіркові компоненти на другий рік навчання. Збільшити тривалість виробничої практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідає вимогам законодавства. Інформацію щодо критерію викладено в повній відповідності зі звітом про самооцінювання. Під час проведення бесіди зі здобувачами встановлено, що на практиці є можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Проте ОП має низку недоліків, які найближчим часом можна легко усунути.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО, на офіційній сторінці приймальної комісії МНАУ (<https://pk.mnau.edu.ua/junior-bachelor/>). Вони є структурованими і надають доступну інформацію щодо термінів та порядку прийому документів, умов проведення конкурсу та зарахування, містять необхідну інформацію для вступу на ОП. Крім того, інформування щодо вступу відбувається через інші ресурси (<https://www.facebook.com/1mdau>; https://www.instagram.com/mnau_agrarka/; <https://www.youtube.com/channel/UCA1u8VtRdj89tfqVcgNHZlw/videos>). В ЗВО організовано вільний доступ до освітньої програми через інформування на офіційному сайті університету (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_okr). Уся ця інформація оновлюється регулярно і своєчасно, що було підтверджено відповідальним секретарем приймальної комісії на зустрічі із допоміжними структурними підрозділами. Правила прийому викладені чітко, зрозуміло та добре структуровано. Дискримінаційних положень не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

З інформації, наданої відповідальним секретарем приймальної комісії на зустрічі із допоміжними структурними підрозділами та відповідно до Правил прийому на навчання (https://drive.google.com/drive/folders/1CuiERZoToa2wczR9oFsHoSzzS_k3ZFTV) конкурсний відбір для здобуття ОС молодший бакалавр за ОП Агрономія здійснюється на основі сертифікатів ЗНО лише із двох предметів, які враховують її особливості (перший – українська мова та література – обов'язково, а другий – за вибором (на бюджет – або математика, або іноземна мова, або історія України, або біологія, на контракт – будь-який предмет ЗНО). Для вступу на ОП абітурієнтам надається особлива підтримка, що передбачає отримання до 20 додаткових балів учасникам Всеукраїнської олімпіади МНАУ для професійної орієнтації вступників на основі повної загальної середньої освіти (<https://pk.mnau.edu.ua/pre-university-training/olimpiady/>).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання вступників, отриманих в інших ЗВО, регулюється Правилами прийому до МНАУ (<https://pk.mnau.edu.ua/normative-documents/admission-rules/>), Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>), Положенням про порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>), Положенням про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/093.pdf>) та Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>). Доступність учасників освітнього процесу до документів МНАУ, що регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, забезпечується розміщенням їх на веб-ресурсах університету (<https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>), а також через інформування учасників освітнього процесу під час організаційних заходів. На ОП випадків переведення здобувачів з інших ЗВО не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>) та Положенням про

порядок перезарахування результатів навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>), які розміщено на офіційному сайті МНАУ. Дія зазначених Положень поширюється на здобувачів усіх рівнів, у тому числі й молодшого бакалавра. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті відповідає загальним програмним результатам навчання здобувачів та компетентностям з урахуванням змістовного наповнення ОК. Університет може визнати результати навчання, здобуті у неформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу кредитів ЄКТС, передбачених ОП. Випадків визнання неформальних результатів навчання на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

В ЗВО забезпечено відкритий доступ до ОП через добре структурований офіційний сайт МНАУ та інші інформаційні ресурси (Facebook, Instagram, YouTube). Інформація подається структуровано, що робить її пошук спрощеним, порівняно зі звичним опублікуванням правил прийому одним документом. В правилах прийому враховуються особливості ОП. В МНАУ існують позитивні практики організації Всеукраїнської олімпіади МНАУ для професійної орієнтації випускників, Днів відкритих дверей, Учнівських зльотів «Лідери Миколаївщини» та інших освітніх заходів, що сприяє інформуванню та залученню на навчання на ОП здобувачів. У ЗВО розроблена процедура визнання результатів навчання та пакет нормативних документів щодо визнання результатів навчання в інших ЗВО та неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Рекомендуємо активізувати пошук та участь в міжнародних програмах академічної мобільності здобувачів, які передбачають освітню складову. Здобувачі інформовані щодо можливості академічної мобільності та існування процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, проте мало цим користуються. Інформація є присутньою у відкритому доступі, а тому недолік не є суттєвим.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими для здобувачів, оприлюднюються на офіційному веб-сайті ЗВО вчасно та у доступній формі. Підтримка вступу на ОП передбачає можливість отримання до 20 додаткових балів учасникам Всеукраїнської олімпіади МНАУ. У ЗВО існують розроблені правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній освіті, які регламентуються відповідними положеннями. ОП «Агрономія» в цілому відповідає якісним характеристикам за критерієм 3. Суттєвих недоліків не виявлено, зроблені лише певні рекомендації.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

При реалізації ОП використовуються форми та методи навчання, що сприяють оволодінню ФК та ПРН. Здобувачі отримують індивідуальний навчальний план в перших числах вересня, в якому прописані дати зарахування на 1 курс та переведення на 2-й курс, зазначені всі ОК із відповідним кодом, які будуть реалізовані за один курс навчання. Організація освітнього процесу регламентується положеннями: Стратегія розвитку МНАУ, Програма реалізації Стратегії розвитку МНАУ та ін., зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ». <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>. Наведене положення доповнюється і було затверджено із змінами, що говорить про постійне удосконалення. Реалізується студентоцентрований підхід через: взаємоповагу між здобувачем і викладачем; анкетування для обрання ВК; участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості ЗВО (шляхом анонімного опитування після проходження навчального року, семестру) та процесах акредитації ОП (обговорення та врахування зауважень); процедури реагування на студентські скарги тощо. Під час зустрічі із здобувачами та представниками студентського самоврядування було підтверджено їх участь у роботі Вченої ради факультету агротехнологій, наукових гуртків, семінарів, тренінгів, днів полів. В час наявної

епідемії здобувачам пропонується навчання змішаною системою, з використанням системи Moodle, яку під час зустрічі з академічним персоналом, нам показали на прикладі однієї дисципліни. Для досягнення реальності виробничої ситуації, проводяться заняття й у польових умовах із залученням зовнішніх стейкхолдерів. Рівень задоволеності стейкхолдерів відповідністю методів навчання та викладання визначається за анонімним опитуванням. При засвоєнні матеріалу самостійно, студент контактує з викладачем, на це виділяється окремий час для консультацій та із використанням електронних скриньок і таких соцмереж як Viber, Telegram, Jitsi Meet, Zoom. У ЗВО реалізується право на індивідуальний графік (однак для здобувачів короткого циклу підготовки індивідуальні графіки не практикуються), академічну мобільність для здобувачів та викладачів (обмежено під час епідемії). Здобувачі ЗВО вільно висловлюють свою думку, що відповідає принципам академічної свободи. Проаналізовано питання анонімного опитування здобувачів https://docs.google.com/forms/d/1_JP9nPw31WRnS4vqqQF6Pax-bogPTwX4ZeBZR_CtrI/edit, і хотілося б побажати відокремити анкети для різних курсів і спеціальностей. У той же час, під блоком з анкетами представлені результати «соціологічного» опитування https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/anketuvannya/agro_b_2.pdf, але тут вже за спеціальностями і за тими ж питаннями, що вказано у попередньому посиланні. Так як в анкетах відсутня строчка із зазначенням спеціальностей та курсу, рівня підготовки, то не зрозуміло звідки береться більш конкретизована інформація.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Освітній процес здійснюється за рекомендованих Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою механізмів і процедур, а також із дотриманням вимог Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. У МНАУ порядок оцінювання здобувачів вищої освіти регулюється відповідним Положенням <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>. Форми підсумкового контролю з освітнього компоненту визначаються Освітньою програмою. Здобувачі підтвердили на зустрічі з ЕГ, що на початку навчального року відбулися зустрічі з деканом, гарантом ОП, кураторами, проектною групою забезпечення і була надана повна інформація щодо ОП, тобто всіх її пунктів для досягнення ПРН. ЗВО забезпечує доступ здобувачам до силабусів, РНП дисциплін, в тому числі і вибіркових <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>. Поточний контроль знань здійснюється різними методами залежно від освітнього компоненту, але основними є усне опитування, письмове тестування чи тестування у системі Moodle, перевірка завдань самостійної, захист курсової роботи. При недосягненні 60 балів протягом семестру, за форми підсумкового контролю «залік», здобувачі мають змогу перездати теми і за позитивним результатом отримати відмітку «зараховано». В деяких силабусах зазначено, що «Зарахування пропущених занять здійснюється після їх відпрацювання з НПП за розкладом консультацій» https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/silabusi/silabus-disciplini_gruntoznavstvo-z-osnovami-geologiyi.pdf. Також у силабусах зазначені форми навчання, теми, і приведені бали, які можна отримати при засвоєнні відповідних тем. Написання тез, участь у конференції за темою ОК може бути зараховано у вигляді балів, що вказано в силабусі. Також за участі у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження здобувач може отримати також бали. Існує політика дедлайнів та перескладання, академічної доброчесності та щодо відвідування занять. Рейтинг здобувачів посеместрово наведений за посиланням <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2020-2021/rating-II.pdf>

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Закладаються нова практична база з вивчення технологій вирощування культур у закритому ґрунті <http://surl.li/aozuc>. Функціонує Науково-творче товариство молодих науковців <https://www.mnau.edu.ua/nauk-roh/ntt/>, що сприяє об'єднанню активної та мотивованої молоді, кооперації з іншими установами, професійно-орієнтованій роботі. Практичного досвіду студенти даної ОП набувають у філіях випускаючих кафедр https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_ndr. Асоціація випускників також допомагає МНАУ у всіх сферах університетського існування та залученню молодих фахівців у професійне життя. Навчально-науково-практичний центр університету <https://www.mnau.edu.ua/structure/nnpc-mnau/>, дозволяє якісно провадити наукову, освітню, виробничу роботу, впроваджувати новітні технології вирощування сільськогосподарських культур. Побудована система крапельного зрошення за підтримки ізраїльської компанії. На демонстраційному полігоні культур проходить випробування новітніх гібридів відомих світових компаній: «Pioneer», «Soltis», «Limagrain», «Euralis», «Monsanto» та інших. Факультетом проводилися олімпіади де студенти МНАУ отримували призерські місця. На базі МНАУ проводяться численні семінари, тренінги, навчання. Наприклад, виїзне засідання відділення наукового забезпечення інноваційного розвитку НААН України <http://surl.li/aozyt>. Використовуючи вкладку «мітки» можна легко знайти новини факультету <http://surl.li/aozzi>. Міжнародний студентський професійний творчий конкурс «Аграрні науки та продовольство» навесні 2022 року буде проходити на базі МНАУ, співorganizаторами конкурсу є представники 8 країн. Перший досвід проведення отриманий навесні 2021 року. На базі МНАУ не перший рік проводиться конкурс стартапів та проектів розвитку <https://startup.mnau.edu.ua/> У 2009 році створено спеціалізована ґрунтово-агрохімічна лабораторія, яка пропонує також платні послуги. На факультеті працюють 17 наукових гуртків, які закріплені за кафедрами факультету агротехнологій. Стан матеріально-технічної бази надає можливість студентам поєднувати навчання і дослідження на практиці. На даній ОП здобувачі на добровільних засадах залучаються до наукової роботи (виконання частини польових досліджень та лабораторних аналізів у ході виконання лабораторно-практичних робіт. На сторінці факультету агротехнологій <https://www.mnau.edu.ua/faculty->

agro/ представлена вичерпна інформація щодо договорів про співпрацю як з українськими партнерами, так і зарубіжними, що говорить про раціональне поєднання навчання і практичної підготовки під час освітнього процесу. Наукові здобутки викладачів та студентів відображені у збірниках конференцій, статтях наукового журналу «Вісник аграрної науки Причорномор'я» (<https://visnyk.mnau.edu.ua/>), членами редколегії якого є НПП факультету. У МНАУ випускають також збірника наукових праць «Студентський науковий вісник» <https://www.mnau.edu.ua/nauk-rob/ntt/visnyk/>, але статті агрономічного спрямування на вказаному лінку відсутні (аналіз 2018-2020 рр.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Освітня програма акредитується вперше і у 2022 році матиме перших випускників. З розмов з гарантом, академічним персоналом, здобувачами 2-го курсу виявили, що в робочі навчальні програми дисциплін, що читалися на першому курсі у 2020-2021 навчальному році були внесені деякі зміни, виходячи з потреб самих здобувачів та враховуючи сучасні практики. Додатки зі змінами знаходяться у файлах РНП дисциплін, наприклад, при викладанні «Ґрунтознавства з основами геології» була додана одна тема із сучасними методиками та додали розширену виробничу практику при обговоренні ОП зі стейкхолдерами та здобувачами, що завершили перший рік навчання. На сторінках викладачів факультету агротехнології структуровано відображено біографію, наукові здобутки, співробітництво, вказані посилання на профілі у наукометричних базах, скани сертифікатів участі у всеукраїнських та міжнародних конференціях, семінарах, тренінгах, свідоцтва про підвищення кваліфікації як за межами країни, так і в установах України. Приймаючи участь у різноманітних міжнародних заходах, з'їздах наукових товариств, маючи ДБТ та ГДТ, викладачі додають в освітні компоненти сучасну інформацію <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/06/Uchast-u-Mizhнародnomu-dni-polia.html>. Педагогічна майстерність, комунікативність, диджиталізація шліфується на проектах Еразмус, на курсах підвищення кваліфікації. В РНП та системі Moodle посилання на власні та зовнішні відеоресурси, електронні журнали, підручники допомагають всебічно підготувати студента до якісного самостійного опрацювання матеріалу.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У МНАУ функціонує Науково-дослідний центр міжнародного співробітництва і правового забезпечення <https://int.mnau.edu.ua/en/home-en/>. На зустрічі з представником центру були приведені приклади академічної мобільності як студентів, так і викладачів за програмою Еразмус, за угодами про співпрацю з міжнародними партнерами. У межах міжнародного співробітництва з Кишинівським державним аграрним університетом (Молдова) <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/mizhn/kdau-mold.pdf>). Гамаюнова В.В., Дробітько А.В. прийняли участь у міжнародному симпозиумі у 2018 році у Кишиніві. <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/mizhn/kdau-mold.pdf>. У межах Еразмус-проекту гарант та декан, доцент Коваленко О.А. пройшли у 2019 році курс 'Agriculture' у 2 кредити (документи за запитом ЕГ <https://drive.google.com/drive/folders/1Bo4gvg-6HiYenyCWcxjlaLfl-U1pNBgb>). Центром оновлюється матеріал щодо грантових можливостей <https://int.mnau.edu.ua/grant-work/#1616485212472-fb9b96c1-45c1>. Існує Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>). Участь у міжнародних, грантових проектах, проектах та віртуальна мобільність висвітлюється як на сайтах університету <https://int.mnau.edu.ua/grants/>, <http://ua-news.mnau.edu.ua/search/label/%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B4%D1%96%D0%BB>, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/12/HSWT%20International%20Network.html>, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/02/uchast-mnau-u-mizhнародnomu-mizhregionalnomu-spivrobitnictvi-na-rivni-transkordonnoyi-ta-mizhregionalnoyi-spiivpraci-z-inozemnimi-krayinami-partnerami-interreg-next-basejn-chornogo-morya-2021-2027.html>, так і на сторінках проектів, наприклад проєкт Miletus 2016-2019 <https://miletus.mnau.edu.ua/project-results/performing-second-virtual-mobility-run/>, <https://www.facebook.com/StudentsMobilityCapacityBuilding/>. Про можливості проєкту Еразмус+, Жан Моне та ін. викладачі та здобувачі інформуються через сайт (наприклад, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2019/10/prezentatsiia-proektu-prohramy-erazmus.html>), так і внутрішнім листуванням. МНАУ займає високі позиції в рейтингу українських аграрних ЗВО і згідно Стратегії розвитку, Програми розвитку, шлях у міжнародний рейтинг може відбуватися тільки з посиленням публікаційної здатності у журналах з імпаکت-фактором у наукометричних базах WoS, Scopus, досвідом участі у міжнародних наукових, освітніх проектах. Підтверджено доступ здобувачів та викладачів до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, інформація про це більше викладена на сторінці бібліотеки МНАУ https://lib.mnau.edu.ua/o3_web_of_science_MNAU.htm, допомагають у роботі з ресурсами інструкції, рекомендації та вебінари від Clarivate analytics, Scopus. Навчання іноземних студентів у МНАУ не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

НПП, що викладають на ОП, та зовнішніми стейкхолдерами, проводяться проблемно-орієнтовані лекції як у стінах МНАУ, так і у філіях, в господарствах, у виробничих умовах. Тобто практична підготовка молодших бакалаврів

відбувається в реальних практичних умовах. Аудиторний фонд забезпечений мультимедійним та необхідним лабораторним обладнанням, навчальними стендами, використовуються ліцензійні програмні продукти. Навчально-методичні комплекси доступні для здобувачів в системі Moodle, де завантажені робоча навчальна програма, лекційний матеріал, презентації, лабораторно-практичні роботи, відеоконтент, тести для самоконтролю, рекомендована література. Думка студентів та стейкхолдерів, що пройшли 1 курс, була врахована при обговоренні та формуванні ОП на наступний 2 курс 2021-2022 н.р. Підтверджено при зустрічі з здобувачами, студентським самоврядуванням їх вплив на варіативні складові ОП. Курс МНАУ на інтернаціоналізацію спрямований через посилення міжнародних зв'язків через наукову, грантову діяльність, посилення публікаційної активності науковців. Інформування про академічні мобільності та участь у проектах, семінарах відбувається постійно оновленням новин на сайті МНАУ та внутрішнім листуванням. У МНАУ діють курси з англійської мови, що дозволяє здобувачам і викладачам поглибити свої знання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Кількість гуртків на факультеті завелика, тим більше у розкладах стоять засідання кожного тижня. Раціональніше було об'єднати деякі і заохотити студентів проводити комплексні роботи. Рекомендуються проводити більш конкретизоване анонімне опитування здобувачів по курсах та спеціальностях, з оцінкою викладачів курсу задля більш обґрунтованого оцінювання ситуації. На шляху до інтернаціоналізації рекомендується більше уваги приділити перекладу ресурсів сайту МНАУ, нормативних освітянських документів на англійську мову. На сторінці факультету <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro> переклад не відбувається.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОП характеризується достатнім рівнем використання сучасних форм і методів навчання та викладання дисциплін, що уможливує досягнення заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання. ОП має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 4 (з незначними недоліками).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Система оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти в навчальному процесі здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf> та Положення про порядок оцінювання здобувачів у Миколаївському національному аграрному університеті <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/270.pdf>. Протягом зустрічі із здобувачами вищої освіти було підтверджено їх ознайомлення з критеріями оцінювання по освітніх компонентах на перших заняттях, та підкреслено, що вони є зрозумілими, та викладені у робочих навчальних програмах, що доступні як на сайті ЗВО <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>, так і в особистих кабінетах системи Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/>. Форми контролю, терміни, порядок проведення контрольних заходів, розподіл балів по темах представлені у РНП та силабусах. Існує політика щодо пропущених занять, перескладання, академічної доброчесності. ЗВО надано документальні підтвердження перевірки статей науковців та курсових робіт здобувачів в системі Unichек. Підсумковим контролем є залки або іспити.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

ОП стандарт вищої освіти наразі відсутній. Атестація здобувачів передбачається у формі державного іспиту, при цьому керуються відповідними методичними рекомендаціями, затвердженими рішенням науково-методичної комісії факультету агротехнологій Миколаївського національного аграрного університету 23.09.2021 р. <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/derzhavna-atestaciya-metodichni-rekomendaciyi.pdf>. Питання до

державної атестації затверджуються на Вченій раді факультеті і далі першим проректором. Здобувачам надається пакет завдань та проводяться консультації перед держатестацією. Згідно графіку освітнього процесу складається розклад екзаменів.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

При проведенні підсумкових контрольних заходів МНАУ у своїх діях керується «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з проведення атестації здобувачів вищої освіти» <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/261.pdf>, де детально освітлена процедура проходження та перездачі, оскарження результатів. Перескладання екзамену з метою підвищення оцінки не дозволяється. Але при недосягненні балів для проходження екзамену по деяких предметах, дозволено проходження повторної сесії, про що й сказали самі здобувачі. Форми атестації визначаються освітньою програмою для підсумкового контролю та курсової роботи, робочою навчальною програмою для поточного та проміжного контролю шляхом усного опитування, тестування, оцінки написання та захисту рефератів і т.ін. Графік навчального процесу, розклад екзаменаційної сесії висвітлені із вказанням конкретних дат <https://www.mnau.edu.ua/rozklad/>. У Кодексі корпоративної культури МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/codecs.pdf> прописано неприйняття суб'єктивної ставлення. Про конфліктні випадки щодо проведення підсумкового контролю на освітніх компонентах не повідомляється. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулює Положення про вирішення конфліктних ситуацій у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/281.pdf>. Згідно цього Положення Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій в кінці року готує звіт про проведені заходи, можливі конфліктні ситуації та їх вирішення, про результати анонімного опитування здобувачів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Керівництво МНАУ спрямовує свої зусилля на обізнаність науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти щодо принципів академічної доброчесності. Кодекс академічної доброчесності у МНАУ затверджений у 28.11.2018 р. <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/260.pdf>, у якому чітко зазначена вся термінологія стосовно академічної доброчесності, види порушень, пояснення щодо дотримання академічної доброчесності здобувачами та НПП. У нормативному документі «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Миколаївському національному аграрному університеті» <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/> прописано порядок подання документів на перевірку та встановлення академічного плагіату у МНАУ, заходи щодо запобігання недоброчесності, притягнення до відповідальності та порядок подання апеляції. Зокрема, у цьому документі чітко, у табличному виразі, приводиться шкала оцінки робіт залежно від кількісного показника рівня оригінальності твору для системи Unicheck. Детального пояснення про знаходження плагіату у курсових роботах та відсотки оригінальності у цьому документі та у силабусі, РНП з дисципліни «Ґрунтознавство з основами геології», при вивченні якої здобувачі пишуть курсову роботу, не надано. У ЗВО організуються внутрішні тренінги, ознайомчі семінари, тематичні кураторські години <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/11/Zdobuvachi-vyshchoi-osvity-fakultetu-ahrotekhnolohii-ZA-akademichnu-dobrochesnist.html>, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/10/akademichna-dobrochesnist-osnova-yakosti-osviti.html>. Є також група сприяння академічній доброчесності, положення з вказанням обов'язків групи наведено за лінком: <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/294.pdf>. У 2021 р. до змісту освітньої компоненти «Правознавство» додано для вивчення тему «Академічна доброчесність в освітньому процесі». При анонсах проведення семінарів від закордонних партнерів, наукометричних баз, викладачі та здобувачі мають змогу прослухати інформацію про нові програми щодо перевірки плагіату, правил оформлення літератури і т.д. За запитом ЕГ було надано приклади перевірки статей НПП та курсових робіт здобувачів програмою Unicheck https://drive.google.com/drive/folders/15HAKqciEJ4HTO-zLSuSlxZ86pu_Q_7e3, також є на сайті факультету https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/#faculty_dobrochesnist. Наукові статті та науково-методичні праці зберігаються у репозиторії МНАУ, що також дозволяє запобігати фальсифікаціям. Здобувачі вищої освіти та викладачі можуть скористатися скриньками довіри, які розташовані в корпусах ЗВО і також можуть написати на електронну скриньку ректора.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Критерії освітніх компетенцій за даною ОП є чітко сформульованими та структурованими, вчасно і у доступній формі доноситься до здобувачів вищої освіти у перші дні навчальних семестрів. Роз'яснення здобувачам щодо видів академічної недоброчесності формує у них відповідальне ставлення та більшу уважність, дисциплінує та стимулює опанувати досвід ділового письма, формує повагу до авторського права. На сторінках викладачів зазначені свідоцтва на авторські права НМК, підручників, патентів, що є також прикладом для здобувачів. Критерії, процедури оцінювання та оскарження результатів є зрозумілими та прозорими для всіх здобувачів. Протягом проходження курсів студенти мають змогу отримати бали за участь у наукових заходах, написанні тез, за проходження курсів за відповідною тематикою (неформальна освіта), що прописано у РНП при розподілі балів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Відсутня інформація у нормативних документах та освітніх компонентах щодо оцінки оригінальності курсових робіт у відсотках, хоча студенти та НПП говорили про відповідні відсотки. Рекомендується у нормативних документах, у силабусах пункту 7, робочих навчальних програмах дисциплін зазначити про відповідальність за академічний плагіат при написанні курсових робіт, вказуючи відсотки оригінальності роботи у табличному виразі, як це зроблено у «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у Миколаївському національному аграрному університеті»

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми поточного, проміжного, підсумкового контролю, критерії оцінки знань у здобувачів вищої освіти є прийнятними, зрозумілими та прозорими. Виходячі з отриманого матеріалу за запитом, аналізу інтернет-контексту сайту МНАУ та протягом зустрічей зі здобувачами, студентським самоврядуванням, академічним персоналом, робимо позитивний висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Гарантом ОП є доктор с.-г. наук, професор Гамаюнова В.В., завідувачка кафедри землеробства, геодезії та землеустрою МНАУ, науковий, викладацький, організаторський (декан факультету агротехнологій 2009-2014 рр.), досвід якої дозволяють безперечно якісно здійснювати контроль за освітньою діяльністю за даною ОП. Гамаюнова В.В. - відмінник аграрної освіти та науки III та II ступенів. У таблиці відомостей самооцінювання підтверджується академічна та професійна кваліфікація ведучих курсів, що провадяться у межах ОП. Фах НПП та їх наукові здобутки відповідають тим освітнім компонентам, які ними викладаються. При аналізі відповідності п.38 Ліцензійних умов виявлено, що не всі НПП мають публікації у WoS, Scopus, чи п'ять публікацій у фахових виданнях, але це більше стосується викладачів дисциплін не фахової підготовки, а загальної підготовки. Також часто неправильно інтерпретується підпункт 2 п. 38 Ліц.умов через вказану кількість свідоцтв чи патентів. Викладачі постійно підвищують свій професійний рівень, спрямований на організацію якісного, активного, продуктивного освітнього процесу. Це підтверджується даними, що наведені у таблиці та тими, що надіслали за запитом ЕГ <https://drive.google.com/drive/folders/1Bo4gvg-6HiYenyCWcxjlaLfl-U1pNBgb>, де відскановані сертифікати участі НПП у всеукраїнських, міжнародних конференціях, семінарах, тренінгах, з'їздах, Днях поля. Відповідно, стаж роботи, науковий ступінь і наукове звання підтверджує відповідність НПП даній ОП. За останні п'ять років викладачі проходили підвищення кваліфікації як на базі МНАУ, так і ННІ післядипломної освіти НУБіП, Центральному Інституті післядипломних наук, у Німеччині, Молдові у рамках Еразмус проекту та інших установ, у тому числі проходження курсів Prometheus від НАЗЯВО (курс експерта з акредитації освітніх програм – Гамаюнова В.В.). Більшість викладачів має сертифікат з підтвердження іноземної мови на рівні B2. Викладачі є членами редколегії наукового збірника «Вісник Причорномор'я», членами спецрад, ГО «Українське товариство ґрунтознавців та агрохіміків». Факультет агротехнологій організовує на базі МНАУ олімпіади з агрономії, студентські наукові конкурси, конференції, навчання, досвідчені НПП мають аспірантів та докторантів, які успішно закінчують навчання захистом наукових робіт. Викладачі мають грамоти як від керівництва МНАУ, так і інших ЗВО з проведення конкурсів та олімпіад, студенти мають призові місця. Всі НПП задіяні у проведенні ДБТ та ГДТ. Відмічається підвищення публікаційна активність протягом останніх трьох років у фахових періодичних виданнях та виданнях науково-метричних баз Scopus, WoS.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП МНАУ є прозорою і чітко прописаною процедурою у Положенні про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-localdocuments/036.pdf>). Науковці, що претендують на вакантні місця, повинні первинно бути ознайомлені з цим документом та професійно-кваліфікаційними вимогами до відповідної посади начальником відділу кадрів. Оголошення про конкурси, терміни та умови їх проведення вивішуються на сайті університету. Вимоги до осіб, що претендують на посади, є загальновідомими на даний час, тобто аналізується науковий, виробничий стаж, відповідно наявність наукового ступеня, вченого звання, публікаційна активність, зокрема, публікації за останні 5 років у виданнях наукометричних баз Scopus, Web of Science, патенти на винаходи та свідоцтва на авторські права, підвищення кваліфікації чи стажування за останні 5 років, знання іноземної мови, проектна, грантова діяльність. Щороку проводяться відкриті заняття, майстер-класи, показові лабораторні та польові роботи для навчання та визначення рівня майстерності викладачів. Претенденти на заміщення таких посад НПП як старший викладач, асистент, обговорюються на засіданні кафедр за їх присутності, і обираються таємним голосуванням на вченій раді факультету. На заміщення посад декана, зав. кафедри, професора, доцента проводиться обговорення та таємне голосування на вченій раді МНАУ. Рішення ВР університету (ННІ, факультету) є підставою для укладення трудового договору (контракту) з НПП та видання наказу ректора університету про призначення на відповідну посаду. Контракти з НПП заключаються на строк 1-5 років залежно від стажу та попередніх здобутків.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

МНАУ достатньо активно долучає роботодавців до освітнього процесу (<http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/09/ZUSTRICH-ZI-STEIKKholderOM-NA-FAKULTETI-AHROTEKhnOLOHII.html>, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/09/Zustrich-zi-steikkholderamy-na-fakulteti-ahrotekhnolohii.html>.) на основі угод про співпрацю та на добровільних засадах, що регулюється Положенням про співпрацю із роботодавцями (зовнішніми стейкхолдерами) у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educationalprocess/278.pdf>. Відбуваються виїзні заняття, майстер-класи, дні поля, семінари на філіях факультету <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/10/Lektsii-iz-zaluchenniam-steikkholderiv-dlia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-fakultetu-ahrotekhnolohii.html>, на базі Інституту зрошувального землеробства, на базі Інституту рису, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/03/Spivpratsia-MNAU-z-Institutom-rysu-NAAN-Ukrainy.html>, на базі різних аграрних компаній, де студенти можуть набути досвід. Студенти та викладачі приймають участь у науковій роботі згідно угод співпраці та працюють, навчаються на демо-полігонах центру МНАУ та ін. Всі заходи та здобутки висвітлюються у соцмережах та на сайті МНАУ. Професійна активність та майстерність, взаємодії між теорією та практикою, дає можливість студентам набути необхідні фахові компетенції. МНАУ інформує студентів про наявні посади, відбуваються ярмарки вакансії. Роботодавці також проходять анонімне анкетування щодо якості освітнього процесу <https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/#1633773107754-b6ee971c-4c32>. Надані пропозиції та зауваження обговорюються при формуванні ОП, що підтверджується змінами в ОП 2021 року, де з'являється навчальна практика «Введення до майбутньої професії: ознайомча практика та аналіз агрономічної діяльності господарств», яка була рекомендована саме стейкхолдерами. Стейкхолдери рецензують як ОП, так і навчально-методичні праці НПП. Також при проведенні міжнародного студентського конкурсу залучають зовнішніх стейкхолдерів <https://konkurs.mnau.edu.ua/201-agronomiya/sklad-zhury-201/>.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У освітньому процесі залучаються для викладання лекційного матеріалу провідні фахівці лабораторій, науково-виробничого центру стандартизації, метрології та сертифікації (<http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/10/Provedennia-zaniat-iz-zaluchenniam-fakhivtsiv.html>), співробітники фермерських господарств (<http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/02/Spivpratsia-iz-steikkholderamy.html>), зернових терміналів, дослідних станцій та наукових інститутів (наприклад, відбулася лекція на базі Інституту зрошувального землеробства на тему «Селекція, насінництво та технологія вирощування с.-г. культур <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/10/zanyattya-na-bazi-institutu.html>), різних ТОВ (наприклад, <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/03/Zustrich-zdobuvachiv-hrupy-A2-z-predstavnykamy-kompanii-Agrii-Ukraina.html>). Також долучаються до проведення занять й іноземні фахівці (лекція від фахівця з Ізраїлю <http://ua-news.mnau.edu.ua/2020/10/ONLAIN-LEKTsIIa-NA-FAKULTETI-AHROTEKhnOLOHII.html>). Інформація щодо залучення до викладання лекційного матеріалу та ведення експрес курсів провідними українськими та закордонними науковцями у I семестрі 2021-2022 н.р. на факультеті агротехнологій <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/prov-zannyat-nauk.pdf>. Графіки виїзних занять в умовах виробництва і на філіях доступні на сайті МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/viyizn-zannyat.pdf>. Здобувачі мають змогу отримувати знання від зовнішніх лекторів наукових установ, приватних фірм, агрохолдінгів, лабораторій, наприклад: <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/prov-zannyat-nauk.pdf>. Проведені заходи вчасно висвітлюються на сайті МНАУ та соцмережах <https://www.facebook.com/1mdau>, https://www.instagram.com/mnau_agrarka/.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

МНАУ сприяє професійному зростанню своїх НПП і регулюється ця діяльність завдяки пунктам, що зазначені у Положенні про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/233.pdf>, в тому числі завдяки факультету перепідготовки і підвищення кваліфікації <https://www.mnau.edu.ua/faculty-fppk/>. Підвищення кваліфікації викладачі можуть проходити із відривом від основного місця роботи, так і без. Відзначено, що протягом 5-ти років викладачам потрібно підвищити свою кваліфікацію у 180 годин, що не менше 6 кредитів ЄКТС. Керівний склад, якщо вперше призначені на свої посади, повинні пройти підвищення кваліфікації протягом перших двох років. НПП може проходити стажування та підвищення кваліфікації як за запропонованою програмою, так і при узгодженні тем зі співробітниками наукових установ, лабораторій та інших організацій. Участь в академічних мобільностях, самоосвіта, здобуття вищої освіти чи наукового ступеня може бути зараховано як підвищення кваліфікації, що визначається Вченою радою університету (факультету). Потрібно відмітити, що майже всі НПП проходять підвищення кваліфікації за темами, що відповідають предметній області навчальних дисциплін та задля покращення викладацької ораторської майстерності, ознайомлення з новими комп'ютерними програмами, додатками, для поглиблення знань щодо академічної доброчесності, використання ділової англійської мови і т.ін. Обсяг підвищення кваліфікації при інформальній освіті не повинен бути більше ніж 30 годин ЄКТС. Про особливості підвищення кваліфікації ЕГ була детально освідомлена від самих НПП та декана факультету перепідготовки і підвищення кваліфікації Кузьома В.В. та проректора з науково-педагогічної та виховної роботи і підвищення кваліфікації Шарата Н.Г. НПП пройшли стажування за кордоном, зокрема в Польщі, Ізраїлі, Німеччині. Так, у вересні 2021 доцент Волосюк Ю. та Іванюк Т. у 2017 році пройшли стажування у Вайцштефан-Триздорф Університет у межах проекту DAAD “ Digital modernization of lecturing in Ukrainian Agricultural Universities”, у 2018 році – стажування у Китаї <https://drive.google.com/drive/folders/1Bo4gvg-6HiYenyCWcxjlaLfl-U1pNBgb>. Підтверджені приклади академічної мобільності викладачів, наприклад, Іваненко Т. у 2019 році згідно угоди про міжнародне партнерство з Молдовою <https://drive.google.com/drive/folders/1Bo4gvg-6HiYenyCWcxjlaLfl-U1pNBgb>.) приклади мобільностей також вже розкрито у критерії 4, пункт 5 звіту ЕГ. Університет частково відшкодовує НПП витрати, пов'язані із професійним вдосконаленням та розвитком.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

МНАУ стимулює розвиток викладацької діяльності шляхом проведення відкритих лекційних, лабораторних, польових занять з обов'язковою присутністю зав. кафедри, викладачів факультету. Взаємовідвідування фіксується у відповідних журналах і обговорюються на засіданнях кафедр. Університетом здійснюється повернення НПП витрат на друк статей у виданнях, які індексуються в БД Scopus, WoS, що стимулює також і наукову діяльність. Матеріальне заохочення та матеріальна допомога регламентується відповідними документами як Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом МНАУ (пункти 3.10-3.21, додаток 6 Положення про порядок матеріального стимулювання праці співробітників МНАУ) та Правилами внутрішнього розпорядку МНАУ (розділ VI) <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/pravylavt.pdf>. За зразкове виконання своїх обов'язків, бездоганну працю, новаторство та інші досягнення в роботі встановлюються такі види заохочення: оголошення подяки; видача премії; доплати до посадових окладів; нагородження цінним подарунком; нагородження Почесною грамотою. Заохочення оголошуються у наказі, доводяться до відома всього колективу Університету та заносяться до трудової книжки працівника. При застосуванні заходів заохочення забезпечується поєднання матеріального та морального стимулювання праці. НПП з найбільш значущими внесками в освітній процес, що сумлінно виконують свої трудові обов'язки, надаються, у першу чергу, пільги у сфері соціально-культурного та житлово-побутового обслуговування. За особливі трудові заслуги працівники Університету представляються до державних нагород, присвоєння почесних звань, відзначення державними преміями, знаками, грамотами, іншими видами морального і матеріального заохочення, відповідно до ст. 46 Закону України «Про освіту» та керуючись п. 7.15 Статуту Університету для науково-педагогічних працівників університетські звання «Професор МНАУ» і «Доцент МНАУ». При спілкуванні з академічним персоналом, менеджментом ЗВО такі опції були підтверджені.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП МНАУ в даній ОП спрямовує зусилля на отримання якомога більше практичного досвіду роботи здобувачів у польових, виробничих, лабораторних умовах. Студенти та викладачі долучаються до організації наукових конкурсів, олімпіад, днів полів, конференцій, семінарів, майстер-класів на базі партнерів, з якими заключені договори про співпрацю. Всі НПП, що викладають на ОП Агронімія, відповідають професійному спрямуванню та викладанню дисциплін, постійно підвищують свою кваліфікацію та педагогічну майстерність. Процедури прийняття на роботу, конкурсного добору достатньо прозорі, що дають змогу отримувати робочі місця висококласним фахівцям. Миколаївський НАУ долучає до організації освітнього процесу роботодавців, що сприяє професійному стимулюванню викладачів, стимулює до удосконалення навичок, які постійно змінюються у сучасному світі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Потрібно удосконалити контроль з боку адміністрації факультету щодо відповідності викладачів згідно п.38 та провести роз'яснювальну роботу щодо заповнення таблиць. Стимулювати публікаційну здатність викладачів у фахових виданнях та журналах відомих наукометричних баз

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Гарант ОП є відмінницею аграрної освіти та науки III та II ступенів, зав. кафедрою землеробства, геодезії та землеустрою, є керівником аспірантів та докторантів, має разом з деканом агротехнологій найбільше підтверджень сертифікатами підвищення кваліфікації у науковій сфері, педагогічній майстерності, участі у міжнародних та всеукраїнських конференціях, закордонних стажуваннях, що дозволяє впливати на весь склад групи забезпечення, стимулюючи їх професійний розвиток. Конкурсний добір викладачів є достатньо зрозумілим та прозорим, але конкуренція, за словами академічного персонала, на часі достатньо жорстка, що дає поштовх до пошуку самоудосконалення та провадження грантової міжнародної діяльності, укріплення госпдоговірних відносин. Професорсько-викладацький склад ОП представлений провідними вченими галузі, та приймали участь у розробці державних стандартів, авторських посвідчень та патентів на винаходи. ОП «Агрономія» в цілому відповідає якісним характеристикам за критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ ознайомила з матеріально-технічними ресурсами ЗВО у вигляді відеозапису та під час онлайн зустрічі. МНАУ має потужну матеріально-технічну базу для досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Інфраструктура: 11 корпусів загальною площею 89731 м², в т. ч. 69735 м² навчально-лабораторних приміщень. Загальна площа на 1 студента – 16,2 м². Забезпеченість навчальними площами на 1 студента складає 12,5 м². Є 4 гуртожитки на 1500 місць блочного типу з кімнатами на 2-3 студента. Працюють сучасні лабораторії, комп'ютерні класи та ін. (https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1xmr1tmpBRwfm_G8GfoojLq4BKrRotCpK). Надані докази підтвердили наявність умов для проведення практичних занять на базі кафедр ЗВО та установ, із якими укладено угоди про співробітництво (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-zeml/#header_departments), (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-vinograd/#header_filii), (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/kaf-grunt/#header_departments), (https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1NuMKUiVhHDBWk6B9H1DgJsV_e1k8qgyB). Фахівці з виробництва щорічно залучаються до проведення занять на ОП (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/provzannuat-nauk.pdf>), занять в умовах виробництва (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/viyizn-zannuat.pdf>). МНАУ має у своїй структурі дослідне господарство ННПЦ МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/structure/nnpc-mnau/>), Науковий парк МНАУ «Агрперспектива» (<https://np.mnau.edu.ua/>), за участі МНАУ створений науково-навчально-виробничий консорціум «Південний» (https://www.mnau.edu.ua/files/nauk_rob/nndr/polozh-consorcium.pdf). ЗВО має найбільшу та сучасну у південному регіоні України бібліотеку аграрного спрямування (https://lib.mnau.edu.ua/libsearch/page_lib.php), (https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1xmr1tmpBRwfm_G8GfoojLq4BKrRotCpK). Усі читальні зали бібліотеки забезпечені бездротовим доступом до мережі Інтернет. НПП та здобувачі мають вільний доступ до інституційного репозитарію (<http://dspace.mnau.edu.ua/jsui/>), наукометричних баз Scopus, Web of Science та ін. (<https://lib.mnau.edu.ua/>). Бібліотечний фонд університету налічує 265067 примірників (https://lib.mnau.edu.ua/02_katalog.html), зокрема і ті, що використовуються на ОП (https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1It-FSONQydDxodfe5jIzWsRtFw_WPLlx). ОП добре забезпечена навчальними підручниками, посібниками, науково-методичними розробками, інформаційними та бібліотечними ресурсами (як фізичними так і електронними, у т.ч. у Moodle), що також підтвердили різні фокус-групи.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької

та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Аналіз документів, веб-ресурсів і зустрічі з учасниками фокус-груп показали, що МНАУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Усі учасники освітнього процесу мають вільний і безкоштовний доступ до Wi-Fi, бібліотеки, комп'ютерів тощо. За потреби здобувачі та НПП подають заявки для отримання додаткових матеріально-технічних ресурсів. ЗВО потреби у цьому задовольняє.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпека життя та здоров'я здобувачів забезпечується Положенням про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/labor-life-protection/102.pdf> та ін. нормативними актами, інструкціями <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>. Здобувачі проходять інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Психологічне здоров'я здобувачів забезпечується діяльністю психологічної служби <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>. Важливим є також проведення щотижневих кураторських годин, що підтвердити здобувачі на фокус-групі. У гуртожитках МНАУ працюють медпункти https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1xmr1tmpBRwfm_G8GfoojLq4BKrRotCpK. Підтримка здобувачів здійснюється шляхом тісної комунікації з кураторами, працівниками деканату, представниками студентського самоврядування та профспілкової організації. У МНАУ створено низку творчих і спортивних гуртків, що дає змогу здобувачам розкритися у соціальних і культурних сферах діяльності та сприяє їх здоров'ю. Як, приклад студенти навели: допомога студентам з малозабезпечених сімей, дітям сиротам, дітям учасників АТО та інше. При спілкуванні зі стейкхолдерами експертна комісія дізналася, що питання про потреби та інтереси здобувачів включено до анкетування, яке проводиться один раз на рік згідно Положення <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>. Санітарно-технічний стан будівель і споруд МНАУ відповідає необхідним умовам експлуатації. Освітнє середовище ЗВО є безпечним для життя та здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню підтримку забезпечують: гарант ОП, завідувачі кафедр, студентське самоврядування різних рівнів, Науково-творче товариство молодих науковців, платформа Moodle. Інформаційну підтримку надає: портал університету, вільний безкоштовний доступ до інтернет ресурсів, доступ до бази Web of Science і Scopus, платформа Moodle. Консультативна підтримка представлена: кураторами, кафедрами, науково-дослідною частиною. Соціальна підтримка: первинна профспілкова організація студентів, практичний психолог, Центр громадського харчування, підтримка здобувачів пільгових категорій, які отримують соціальні стипендії у встановленому порядку. Так, у I семестрі 2021-2022 н.р. соціальні стипендії, як діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, отримують Баранов І. Г., Луковець Ю.В., Пащенко П.І. Здобувачі на 100% забезпечені місцями в гуртожитках. Діють «скриньки довіри» (як фактичні, так і електронна (<https://www.mnau.edu.ua/skrinka-doviry/>)). Здобувачі вищої освіти, які навчаються на ОП Козак В., Топузанова Ю., Деордієва М., Байленко І. констатували, що задоволені рівнем підтримки, яку забезпечує ЗВО. Згідно результатів опитування, які проводяться щорічно, більшість здобувачів високо оцінюють якість освітніх послуг за ОП і освітній процес, середній бал, який був виставлений респондентами становить 4,8 (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/#1633772987556-3b809032-d1fo>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

МНАУ забезпечує доступність ЗВО для навчання осіб із особливими потребами, що регламентується наступними документами: Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/279.pdf>), Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/280.pdf>). В Університеті забезпечено доступ до навчальних приміщень та гуртожитків маломобільним групам населення. Вхід у корпуси Університету обладнано пандусами, а при потребі можна навіть викликати за допомоги кнопки виклику додаткову допомогу. ЗВО проводить навчання не тільки очно, але й дистанційно online через систему Moodle, а також із використанням інших платформ. Психолог та куратор академічної групи – займають головне місце в психологічній підтримці здобувачів. На ОП «Агрономія» здобувачі із особливими освітніми потребами відсутні.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною

для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику та процедуру врегулювання конфліктних ситуацій регулюють документи: Положення про уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції у МНАУ та ТЕК https://www.mnau.edu.ua/files/home/zapob-kor/polozhenya_1.pdf, Положення про вирішення конфліктних ситуацій у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/281.pdf>, Антикоруційна програма МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/home/zapob-kor/program.pdf>, Кодекс корпоративної культури МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/home/zapob-kor/kodeks.pdf>, Кодекс академічної доброчесності у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/260.pdf>, Положення про порядок розгляду звернень громадян і юридичних осіб в МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/215.pdf>. Також діють скриньки довіри, розміщені у корпусах та на офіційній сторінці ЗВО. На зустрічі з представниками студентського самоврядування студентський президент Василенко М. запевнила, що здобувачі мають безперешкодний доступ до даних документів (сайт ЗВО, вкладка «Нормативні документи») та достатньо ознайомлені з їх змістом. Запобігання виникнення конфліктних ситуацій сприяє позитивний соціально-психологічний клімат при реалізації освітнього процесу, що було відзначено здобувачами. У процесі реалізації ОП конфліктних ситуацій, скарг, пов'язаних з конфліктними ситуаціями, сексуальними домаганнями та дискримінацією не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ОП добре забезпечена матеріально-технічними засобами, залучені різні учасники освітнього процесу, які й надалі поліпшують оснащення ЗВО, що дозволяє досягати високих результатів у навчанні здобувачів вищої освіти та педагогічній діяльності НПП. Запроваджене дистанційне навчання, підтримується інклюзивна освіта. Учасники освітнього процесу мають вільний доступ до бібліотечних, інформаційних і матеріально-технічних ресурсів для забезпечення ОП і проведення підсумкової атестації. МНАУ тісно співпрацює з органами студентського самоврядування, Науково-творчим товариством молодих науковців МНАУ, НПП та роботодавцями для поліпшення якості освітніх програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін і недоліків за цим критерієм не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО має власну розвинену інфраструктуру, у якій сформоване безпечне для життя та здоров'я здобувачів освітнє середовище, у тому числі завдяки забезпеченню дистанційного навчання, що особливо актуальне саме сьогодні. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення ОП є високим і дозволяє досягнути програмних результатів. Налагоджена безперешкодна взаємодія здобувачів із кураторами, деканатом, психологом. Забезпечений вільний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів. Таким чином, ОП «Агрономія» відповідає вимогам Критерію 7

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюють: Положенням про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм у Миколаївському національному аграрному університеті (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>); Положення про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>), Положення про робочі (проектні) групи та групи забезпечення освітніх програм у Миколаївському НАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/277.pdf>). Процедура перегляду ОП (як зазначалося у

відомостях СО) проводиться наступним чином: на основі даних по анкетуванню стейкхолдерів, робоча група із представниками студентського самоврядування розглядає пропозиції, формує Звіт й надає узагальнені результати групі забезпечення; група забезпечення після їх розгляду надає пропозиції щодо оновлення проекту ОП та її затвердження на засіданні науково-методичної комісії та вченій раді факультету; проект оновленої ОП оприлюднюється на офіційному сайті Університету (січень місяць) з метою громадського обговорення протягом місяця, проводиться обговорення ОП з роботодавцями, здобувачами, також думка здобувачів враховується за результатами анкетування, враховується потреба ринку праці. Проект оновленої ОП надається на розгляд науково-методичній раді та вченій раді Університету й затверджується наказом ректора (лютий-березень). При спілкуванні з студентським самоврядуванням, здобувачами вищої освіти, гарантом ОП та ін. фокус групами було підтверджено що ЗВО дотримується визначеної ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти в Миколаївському національному аграрному університеті за квотою відповідно до Положення Про вчену раду МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/198.pdf>) та Положення про студентське самоврядування Миколаївського національного аграрного університету (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/138.pdf>) приймають безпосередню участь у періодичному перегляді ОП. Також пропозиції здобувачів збираються та аналізуються при проведенні анкетувань або усних опитувань групою забезпечення та викладачами, вони мають право подавати пропозиції щодо удосконалення ОП, якості викладання навчальних дисциплін. Здобувачі можуть входити до складу робочих груп чи груп забезпечення ОП. Представники студентського самоврядування включені до Вченої ради факультету беруть участь у процесах обговорення, опрацювання, затвердження, удосконалення ОП під час засідань Вченої ради факультету агротехнології. Органи студентського самоврядування мають право: брати участь у обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, оздоровлення, побуту та харчування студентів; брати участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти; самостійно визначати порядок організації своєї діяльності. Зокрема, при останньому оновленні ОП у 2021 р., була реалізована пропозиція здобувачів, щодо внесення до ОП та навчальних планів дисципліну «Хімія (неорганічна та аналітична, органічна)», що підтвердила на зустрічі студентка Козак Валерія. Діє Положення про опитування стейкхолдерів щодо якості освіти й освітньої діяльності в МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Безпосередньо до обговорення ОП були залучені такі представники роботодавців: Вожегова Р. А. – директор Інституту зрошувального землеробства НААН України, Дробітько В. М. – директор ФГ «Аркадія» Братського району Миколаївської області; Федюк В. І. – голова СФГ «Аякс» Веселинівського району Миколаївської області; Хомут В. П. – директор ФГ «Агролайф» Жовтневого району, Миколаївської області. Дудченко В. В. – директор Інституту рису НААН України;. Це підтверджується протоколом засідання ради роботодавців №8 (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/akred/rada-robot/protocol-8.pdf>) та результатами спілкування з роботодавцями (де були присутні зазначені Хомут В. П., Коковіхін С.-заступник директора ІЗЗ НААН, Іванова Н. В. – директор ТОВ «Золотий колос»). Так, на засіданні вченої ради факультету 23.06.2021 р., на якому була присутня академік НААН Вожегова Р. А. (ІЗЗ НААНУ), вирішено збільшити кількість виїзних занять з дисциплін. Для цього складено графіки виїзних занять в умовах виробництва на I семестр 2021-2022 н.р. (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/2021-2022/viyizn-zannyat.pdf>). Залучення роботодавців до періодичного перегляду ОП, рецензування та ін. процедур регламентується Положенням про співпрацю із роботодавцями (зовнішніми стейкхолдерами) у МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/278.pdf>.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП здійснює Асоціація випускників факультету (https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro#faculty_graduate) спільно з Центром працевлаштування (<https://graduate.mnau.edu.ua/>), які керуються Положеннями про асоціацію випускників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/112.pdf>), Положенням про центр працевлаштування студентів і випускників МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/088.pdf>). Випускників за ОП ще не було. У процесі спілкування зі здобувачами ОП встановлено, що вони планують продовжити навчання на факультеті за відповідною спеціальністю більш високого рівня вищої освіти (бакалавр).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Внутрішньою системою забезпечення якості освіти в університеті передбачений моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм. Значна увага приділяється опитуванню стейкхолдерів щодо якості ОП способом анкетування. На засіданні робочої групи факультету агротехнологій, був врахований побажання здобувачів вищої освіти, та до ОП додана дисципліна «Хімія (органічна та неорганічна)» (Ці зміни в ОП аргументувалися здобувачами потребою в набуті та примножені знань з хімії, для подальшого вивчення ОК «Агрохімія»).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОП «Агрономія» початкового рівня вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія» проходить акредитацію вперше. Під час удосконалення ОП, що акредитується, були враховані пропозиції за акредитаціями інших освітніх програм МНАУ, а саме: під час акредитаційної експертизи ОНП Агрономія третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (2020 р.) та ОНП Агрономія другого (магістерського) рівня вищої освіти (2019 р.) комісіями були висловлені наступні пропозиції та рекомендації: - підвищити рівень академічної мобільності учасників освітнього процесу. Для цього укладено двосторонні договори між МНАУ та університетами України: Таврійським ДАТУ ім. Д. Моторного (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/akad-mob/tdau.pdf>), на відкритій зустрічі зі слів проректор з наукової роботи ТДАТУ ім. Д. Моторного Єременко О.А. членами ЕГ була підтверджена інформація про співпрацю. Вінницьким НАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/akad-mob/vnau.pdf>); договір про співпрацю з Інститутом біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/nauk-doslid/ibc-naan.pdf>); договір про проведення спільної наукової та навчально-виробничої діяльності з Інститутом зрошувального землеробства НААН (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/nauk-doslid/izz-naan.pdf>); договір про наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність, творчу співпрацю з Одеською НАХТ (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/dogovory/nauk-doslid/ONAHNT.pdf>); - продовжити роботу з підвищення практичного рівня підготовки здобувачів. Залучаються провідні фахівці та спеціалісти філій кафедр до проведення лекційних та практичних занять здобувачам вищої освіти наприклад Нерода Р.С. <http://ua-news.mnau.edu.ua/2021/09/ZUSTRICH-ZI-STEIKKholderom-na-fakulteti-ahrotekhnologii.html>. - проводити регулярні опитування здобувачів вищої освіти, опрацювання результатів цих опитувань і розміщення їх результатів в публічному просторі. Щорічно відбуваються опитування здобувачів вищої освіти згідно Положення <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>, результати опитування оприлюднюються на офіційній інтернет-сторінці факультету.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Всі учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП через низку процедур відповідно до Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/273.pdf>) та Стандарті організації «Настанова з якості» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/001.pdf>), який є основним документом системи якості МНАУ: здобувачі – анкетування (https://docs.google.com/forms/d/1_JP9nPw31WRnS4vqqQF6Pax-bogPTwX4ZeBZR_Ctrl/edit, при ознайомленні зі змістом анкет, ЕГ було встановлено: для більшості питань відповіддю буде оцінка від 1 до 5, що не дає змогу здобувачам конкретизувати свої побажання та аргументувати відповіді), а також опосередковано через аналіз успішності (результати сесії, захисту звітів, курсових робіт); участь в обговоренні та покращенні ОП; органи студентського самоврядування – участь у вчених радах, засіданнях, популяризація академічної доброчесності викладачі – анкетування; проведення засідань кафедр та розширені засідання вченої ради факультету агротехнологій, які присвячуються питанням якості освіти і процедурам її забезпечення. НПП є членами комісії факультету на засіданнях яких вирішуються питання щодо процедур внутрішнього забезпечення якості ОП, складання Уніфікованого звіту кафедр та НПП, для вдосконалення процедури внутрішнього забезпечення якості. групи забезпечення, гарант ОП, завідувачі кафедри – ініціювання розробки, опрацювання, реалізація, моніторинг та вдосконалення ОП; представники відділу моніторингу та забезпечення якості освіти, навчального відділу – забезпечення процедур внутрішнього забезпечення якості, ініціювання процедури моніторингу ОП, забезпечення публічності, ефективне управління та контроль якості освітнього процесу; популяризація академічної доброчесності; представники міжнародного відділу та підвищення кваліфікації – сприяння підвищенню кваліфікації НПП; Підтвердженням забезпечення якості освіти у діяльності університету є отримання сертифікату Органу сертифікації систем управління ДП «Укрметрестандарт», який засвідчує, що система управління якістю МНАУ стосовно надання послуг у сфері освітньої та наукової діяльності відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) національного стандарту. Розподіл відповідальності й повноважень керівників вищої й середньої ланки управління на рівні СМЯ університету визначені у Стандарті організації «Настанова з якості» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/001.pdf>). Під час

зустріч з'ясовано, що адміністрація ЗВО, гарант ОП та академічна спільнота розвивають ОП та готові до її удосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивною практикою є залучення усіх зацікавлених стейкхолдерів до останнього оновлення ОП та врахування пропозиції здобувачів освіти, внесення до ОП предмету хімія, оскільки вивчення даного компонента допомагає поліпшити розуміння наступних освітніх компонентів, таких як Агрохімія. Також позитивною практикою є отримання сертифікату ДП «Укрметрестандарт», який засвідчує, що система управління якістю МНАУ відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) національного стандарту. НПП проходять підвищення кваліфікації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендація: в анкеті здобувачів додати поля з відкритою відповіддю, для конкретизації пропозицій та аргументування відповіді. Така практика зможе дати більш конкретні дані щодо задоволеності освітнім процесом у здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО затверджена відповідними положеннями процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. У структурі ЗВО функціонує відділ моніторингу та забезпечення якості освіти, який відслідковує якість ОП шляхом відповідних анкетувань. Останнє оновлення ОП «Агрономія» було здійснене відповідно до цих процедур. Таким чином, ОП «Агрономія» відповідає вимогам Критерію 8, а слабкі сторони не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентуються Статутом МНАУ (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/statut.pdf), колективним договором (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/kolektivniy-dogovir.pdf>) і правилами внутрішнього розпорядку МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/constituent-and-local-documents/pravylavr.pdf>), Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>) та ін. Усі документи є публічними, доступними та розміщені на сайті ЗВО у відкритому доступі (у вкладці нормативні документи <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). Розміщення усіх положень, правил та нормативів на одній сторінці позитивною практикою організації доступу до них, оскільки відповідає потреба пошуку нормативних документів по різних сторінках сайту. Щоправда, пошук потрібного положення серед масиву наведених є дещо тривалим у часі, однак є функція пошуку за ключовими словами. Здобувачам, які вступили на навчання, надається детальна інформація щодо документів та їхнього розміщення на першій ознайомчій лекції. Запити від осіб на отримання інформації подаються у довільній формі. Форма для подання запиту у електронному вигляді розміщена на веб-сторінці <https://www.mnau.edu.ua/dostup/>.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ОП «Агрономія» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти розроблено проектною групою факультету агротехнологій (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/agronomij/opp/opp_agro_mbak.pdf). Зі слів Гаранта ОП Гамаюнова В. В. зазначено, що освітня програма переглядається з урахуванням пропозицій та побажань стейкхолдерів. Також було зазначено що не пізніше ніж за місяць, до затвердження ОП на офіційному сайті оприлюднюється проект для отримання зауважень та пропозицій.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО, зокрема на сторінках факультету агротехнологійу вкладці освітньо-професійна програма «агрономія» початково рівня (короткий цикл) вищої освіти (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-agro/molodshij-bakalavr/>) оприлюднено повну та достовірну інформацію про ОП, однак переходячи з головної сторінки ЗВО на сторінку факультету зникає можливість перекладу на інші мови, що створює труднощі та перешкоди для ознайомлення з необхідною інформацією іноземними стейкхолдерами. Обсяг ОП є достатнім, оскільки містить в собі саму освітню програму та інші складові підготовки здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 201 Агрономія, такі як перелік усіх освітніх компонентів разом із їх силабусами та програмами, навчальні плани і навіть рецензії стейкхолдерів та результати їх опитування. Також для зручності на сайті ЗВО є сторінка «Інформація для батьків», де вони мають змогу ознайомитися з цікавою для них інформацією.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО має затвержені нормативні документи та положення, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, які знаходяться в одній вкладці сайту ЗВО, тобто є в публічному доступі. Інформування зацікавлених сторін та суспільства є повним, оскільки включає в себе не лише саму освітню програму, але й інші складові змісту підготовки здобувачів початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія» Також для зручності на сайті ЗВО є сторінка «Інформація для батьків», де вони мають змогу ознайомитися з цікавою для них інформацією.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Під час переходу на сторінку факультету зникає можливість перекладу сторінки іншою мовою, що перешкоджає ознайомленню іноземними стейкхолдерами з інформацією на сайті. ЕГ рекомендується надати можливість перегляду сторінок структурних підрозділів іншими мовами.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ЗВО має затвержені положення та статuti, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, і вони знаходяться в публічному доступі. Проект ОП «Агрономія» був своєчасно оприлюднений на сайті ЗВО. Інформування зацікавлених сторін та суспільства є повним, оскільки включає в себе як освітню програму, так й інші складові підготовки здобувачів вищої освіти і навіть відгуки про них та опитування стейкхолдерів. Таким чином, ЗВО дотримується вимог публічності Критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Акредитація вважаємо пройшла успішно, відбулася комунікація з різними фокус - групами та отримана додаткова інформація, яка сприяла розкриттю позитивних сторін програми.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Щетина Сергій Васильович

Члени експертної групи

Захарченко Еліна Анатоліївна

Ковалевська Катерина Андріївна